

Сергей Герджиков

ФОРМАТА НА ЖИВОТО ТЯЛО

Доклад 27. 09. 1999, Гьолечица

1. Това което наричаме философско учудване, е безсилното ни свидетелстване на неударжимия поток на света-живот, който изтича към неминуем край. Така изворът на мъдростта, а не на философските размишления, не е учудването, а е слабостта на тленното пред смъртта. Т. е. философските въпроси не са въпроси, а са израз на патоса на живата смъртна форма, която идва на света неизвестно откъде, в безпаметност и пълна липса на избор, живее в този свят, като се радва на багрите му и на удоволствията на тялото чиито смисъл остава неизвестен, а после се разпада пред окото на ума, което немее безсилно. Човек гони удоволствието и избягва болката, без да може да превърне едното в друго или да проумее и още по-малко да овладее ситуацията. Удоволствието и болката могат да доведат до пълен отказ от достойнство, какво да говорим убеждения, концепции и размисли. Обладаването от нашите всекидневни навици и страстите е обикновената форма на инертността на нашата индивидуална форма, знак за постоянството на една човешка телесна форма, която носим или която ни носи от раждането до смъртта.

Когато виждаме убит или тежко ранен или тежко болен човек, или още по-ясно, когато виждаме собственото си тяло да се разпада, пред нас в безумен ужас се изсипва гадното тайнство на плътта като безформена изтичаща кръв и месо.

2. Изтичането, разпадането и разрухата говорят отрицателно за форма, която се о-без-формя, лишава се от своята определеност. Човекът, кучето и дори орехът, си отиват от този свят. Светът е жив поток с начало и край, който се лее в неизвестното. При това светът на човека, на кучето, на дървото и на бактерия са необозрими заедно. Те се разминават или разстилат като различни светове. Животът ни показва, че формата на света някак зависи, излъчва се, проектира се или просто е формата на телесното умствено същество. Светът има форма и това е формата на живота, който се появява и изтича докрай тук, на този свят.

3. Не е точно да кажем, че човек живее в свят, защото светът на човека не е човешки засвидетелстван преди човека и след него. Ако светът е невъобразим без сетивността на тялото, тогава не е точно и да кажем, че светът е представа, възприятие или еманация (излъчване) на живата форма. Защото някое въображение си представя нещо въвн от него, някое око вижда нещо въвн от него и някое живо тяло оформя континуума около себе си с тази сетивност. Всички тези думи се отнасят към наличната ситуация така неточно, както понятията вълна и частица се отнасят към невидимия микросвят.

Светът има устойчивост в цялото си течение точно така и точно дотолкова, доколкото живата форма (например човекът) има устойчивост в цялото си тление от раждането до смъртта. Общността, културата, описанието, имат само вторично значение и се опитват да изкажат и споделят налична преди всеки език ситуация. Светът не говори нищо. Ние го обсипваме с думи, за да понесем и дори да се порадваме на мимолетното му чудо.

4. Дихотомииите дух и материя, душа и тяло са слаби и нестабилни дори като философия. (Има по-прецизни от философския метод и те не могат да се справят с

въпроса). За двадесет и пет века философията не успя да разбере къде започва едното и свършва другото. Тялото било пространствено, а душата - не. Но всяка индивидуална душа се носи заедно със своето тяло и го просветлява да възприема свят или пък тялото носи душата и я осведомява за света. И двете тези срещат непреодолими въпроси. В какъв смисъл душата е поместена в моето тяло и сякаш гледа през очите ми, а не някъде отстрани или от нечии чужди очи, а най-малкото отникъде, извън пространството? Защо душата тръпне в ужас, а умът се губи пред лицето на смъртта на тялото, ако е различна от него?

Човек казва не просто боли, а ме боли, не просто радост, а аз се радвам. Има ли нещо като Аз, който е свидетел на индивидуалната форма в нейния живот или нейна функция? Според мен аз не е нещо сигурно, но е сигурна индивидуалността на болката и радостта, преди да се споделят чрез знаците на тялото, каквито са и думите.

Знае се, че постмодерната вълна усили колебанията в наше време относно класически постановки и решения на коренни философски въпроси. Но тя не донесе нищо ново като проумяване.

5. Проумяването на ситуацията е едновременно отказ от обяснение, лимитиране на описанието и отпадане на претенцията за контрол. Щом не контролираме това течение на нашата форма, което наричаме тленност, значи нищо не контролираме. Тялото като средоточие на света не е предмет на обяснение. Да видим органите отвътре, да видим клетките с оптичен микроскоп и да видим сенките на молекулите върху филма на електронния микроскоп, не значи изобщо да обясним. Дори когато намерим приблизителното правило, формата, в която формите и движенията се повтарят, това не е проумяване на тялото или света.

6. Науката дава проглеждане, но не за същността, а за непроумяваната неизвестност.

Факти Цифри.

Свидетелства за надхвърлянето на възможностите на науката от самия наблюдаван и пресмятан от нея свят. Картината на зародиша. Милионите молекули. Невъзможната невероятност на живота. Но да бързаме да отхвърляме науката тук е неуместно. Защото нямаме нищо друго, с което да заменим проникващото най-дълбоко в микро и макро план наблюдение. Ние не можем умозрително да си измислим света, защото нашият ум не го знае отникъде, освен от телесната ситуация на пространство-времево пребиваване в този свят.

7. Философията има да проумее ситуацията на неизвестност и да сведе смисъла на познанието в този свят до реалните му граници. За философията остава мъжката задача да потвърди слабостта ни пред лицето на смъртта, да охлади претенциите на част от научната нагласа за всеобяснимост и още едно нещо: да се позове на човешкия здрав ум (а не здрав разум, за да не употребявам изтъркани и неточни категории) който смирено пред необятната неизвестност трупа свидетелство след свидетелство и си отива оттук натоварен с някакво знание и някаква порция сила.

Защото истина е, че различните хора, животни и растения, или ако трябва да изхвърлим тази погрешна трихотомия, различните живи телесни форми със своите варианти на свят, живеят различно, събират различна сила и стигат до различни места. Едни са по-щастливи от други. Едни са по-красиви от други. Едни са по-силни

от други. Едни са по-умни от други. Едни са по-отговорни и добри от други. Всичко това понякога наричаме дарове, а в някаква степен то е труд. То е наш принос, наше усилие.

8. Силата на тленния човек. Усилието да се проумее е в основата на човешката сила. Проумяване не значи размишление, а проникване на един неподвижен ум в океана на света. Но това не е просто съзерцание. Това е разширяване на опита, доколкото това е възможно, о-питване, о-пипване на нашата форма във всичките нюанси на нейната определеност, опознаване на пределите ѝ, на границите ѝ, на възможностите ѝ, на нейния динамичен аспект. Проникването на ума в света, съсредоточеното не е съзерцание, а максимално изпитване на света от ума заедно с тялото. Други източници за познание и разширяване на познанието нямаме. Научните прибори за наблюдение само усилват представеното пред окото многообразието. Умът няма върху какво да умува, освен върху видяното и чутото. Думите са само отглас от видяно и чуто и те се разбират само като се оживят от опита на видяното и чутото. Когато ми кажат “боли ме”, аз разбирам думата само в случай, че и мен ме боли понякога.

Думите, (понятията и категориите са прости инструменти за изказ и подреждане на многообразния човешки опит, който надхвърля количествено индивидуалния, макар че не дава нищо ново качествено.

Да си силен означава да можеш да задвижиш и осъществиш промяна в своята тленност така, че да усилиш телесната си форма пред лицето на нейното разпадане, да го удържиш. Най-силният би бил способен да бъде млад, радостен и мъдър за най-много време. Сила значи да мога да сменя навиците си така, че да усиля тялото си и да проясня ума си. Сила значи да удържа всмукването от инерцията на моите отслабващи навици.

Пример: Човек може да свали килограми, да откаже цигари и алкохол, да излекува болест, да се спаси от смърт, да превъзмогне страха и да прави с тялото си невероятни неща. А това дава на ума нова храна. Светът се разстила пред нас и хоризонта се отмества навън само в степента, в която трупаме сила.

9. В края на краищата и трупането на сила няма обяснение и не носи контрол. Докато оставаме обикновени човешки същества и умираме, ситуацията не се променя. Философията има оправдание да ни освободи от баластите на илюзиите от различен културен характер. Илюзия е, че науката ни обяснява света. Илюзия е, че изкуството ни увеличава красотата на света. Илюзия е, че законите и обичаите ни правят по-добри. Илюзия е, че религиите ни правят по-духовни. Това са само общностни форми на усиляване на общностния живот. Те никак не променят ситуацията ни в този свят.

10. Радикалната сила в този свят е силата, която е свободна спрямо живата форма. Каквото можем да направим с нашето тяло със силата на това, че то е умно, е всичко. Силата, която ни позволява да изберем човешкото си тяло, да направим този свят, да сменим тази форма и да променим този свят. Да променим тялото си, да го подмладим. Магията, която се докосвала до други сили и надхвърля света, е от друг вид. Тя променя човешката форма. Човек за да е магьосник, трябва да може да излезе от човешката си форма. Да излезем живи от този свят и да се върнем, ако пожелаем. Да възкръснем от мъртвите. Да възкресим Лазар.

11. Но тази сила е извън човешката мярка и в нея има нещо не по-малко застрашително, отколкото в самата смърт. Да можем и да не бъдем хора и да нямаме тази тленна телесност значи в известен смисъл и да не сме живи и да не сме в този свят. Да играем роля в този свят и да можем да го напускаме като сцена. Да нямаме своя форма, телесност и идентичност.